

Klasa: UP/I 034-03/15-01/012
Urbroj: 580-09/88-2015-005
Zagreb, 17. rujna 2015.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 31., članka 38. stavaka 5. i 9. te članka 58. stavka 2. točke 5. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/2009, 80/2013), u upravnoj stvari utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja, temeljem inicijative poduzetnika Obrt za prijevoz putnika i putnička agencija Kompakt, sa sjedištem u Vukovaru, Zrmanjska 38, zastupanog po Dejanu Blagojeviću, vlasniku obrta, protiv poduzetnika Čazmatrans-Nova d.o.o., sa sjedištem u Čazmi, M. Novačića 10, Čazmatrans Vukovar d.o.o., sa sjedištem u Vukovaru, Vinkovačka 50, Čazmatrans Promet d.o.o., sa sjedištem u Čazmi, Milana Novačića 10 i Polet d.o.o., sa sjedištem u Vinkovcima, Trg kralja Tomislava 1, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Denis Matić, dipl.iur. i mr.sc. Tatjana Peroković, članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa 34. sjednice, održane 17. rujna 2015. donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer nema uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 26. ožujka 2015. inicijativu poduzetnika Obrt za prijevoz putnika i putnička agencija Kompakt, sa sjedištem u Vukovaru, Zrmanjska 38 (dalje: podnositelj inicijative/Kompakt), kojom prijavljuje postojanje zabranjenog sporazuma postignutog između poduzetnika Čazmatrans-Nova d.o.o., sa sjedištem u Čazmi, M. Novačića 10 (dalje: Čazmatrans Nova), Čazmatrans Vukovar d.o.o., sa sjedištem u Vukovaru, Vinkovačka 50 (dalje: Čazmatrans Vukovar), Čazmatrans Promet d.o.o., sa sjedištem u Čazmi, Milana Novačića 10 (dalje: Čazmatrans Promet) i Polet d.o.o., sa sjedištem u Vinkovcima, Trg kralja Tomislava 1 (dalje: Polet) u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“ broj: 79/09, 80/13; dalje ZZTN) za koji tvrdi kako postoji osnovana sumnja da je sklopljen između navedenih poduzetnika te kako je posljedica istog, podjela tržišta prijevoza putnika na području Vukovarsko-srijemske županije.

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi kako su navedeni poduzetnici još u kolovozu 2010. godine, postigli dogovor kojim su tržište prijevoza putnika na području Vukovarsko-srijemske županije podijelili na tri područja i tri prijevoznika, s time da Čazmatrans Promet uopće ne sudjeluje u obavljanju djelatnosti na tom području.

Prema navodima podnositelja inicijative proizlazi da Čazmatrans Nova i Čazmatrans Vukovar zajednički obavljaju prijevoz na širem području Vukovara, Polet na širem području Vinkovaca i Čazmatrans Nova, na širem području Županje. Nadalje, podnositelj inicijative

navodi kako navedeno potvrdila i sama Županija Vukovarsko-srijemska, u odgovoru na žalbu koju je dala u postupku koji se vodio pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave, klase: UP/II-034-02/14-01/1206, urbroj: 2196/1-01-14-4, od 30. prosinca 2014 navodeći, citat: „*usluga organiziranja prijevoza učenika osnovnih škola podijeljena je na tri područja, područje bivše općine Vinkovci, područje bivše općine Županja i područje bivše općine Vukovar, a koje se podudara sa linijama i voznim redovima gore navedenih prijevoznika.*“

Nadalje, zbog činjenice da se učenici osnovnih škola mogu neograničeno prevoziti javnim linijskim prijevozom, podnositelj inicijative ističe kako su predmetni prijevoznici odnosno sudionici sporazuma postigli i tržišnu prednost pred prijevoznicima koji bi im pokušali konkurirati u javnom linijskom prijevozu.

Ujedno, podnositelj inicijative ističe kako poduzetnici koji obavljaju prijevoz učenika osnovnih škola na području Vukovarsko-srijemske županije, isti obavljaju u suprotnosti s Zakonom o prijevozu u cestovnom prometu („Narodne novine“, broj: 80/13; dalje: ZPCP), s obzirom na to da se učenici prevoze javnim linijskim prijevozom, a ne posebnim linijskim prijevozom koji nije opće dostupan te se mora posebno ugovoriti.

II. Budući da je temeljem članka 32. stavka 1. točke a. i b. i članka 41. ZZTN, ovlaštena prikupljati podatke i obavijesti od poduzetnika koja su bitna za ispitivanje tržišta i utvrđivanje stanja na tržištu, prije donošenja odluke o pokretanju postupka u smislu članka 38. i 39. ZZTN, Agencija je dopisom od 17. travnja 2015. zatražila očitovanje Vukovarsko-srijemske županije vezano uz organizaciju prijevoza učenika osnovnih škola na području te županije.

Traženo očitovanje u Agenciji je zaprimljeno 6. svibnja 2015. godine, a u istome se navodi kako slijedi.

Prema navodima Vukovarsko-srijemske županije obavljanje javnog linijskog prijevoza putnika do 2013. godine bilo je uređeno Zakonom o prijevozu u cestovnom prometu („Narodne novine“, brojevi: 178/04, 48/05, 151/05, 116/06, 63/08, 124/09, 91/10 i 112/10). Od 2013. godine navedeni prijevoz uređen je odredbama ZPCP-a i odredbama Pravilnika o dozvolama za obavljanje linijskog prijevoza putnika („Narodne novine“, brojevi: 118/05, 120/10 i 112/11, dalje: Pravilnik).

Nadalje, prema navodima iz očitovanja, Vukovarsko-srijemska županija organizirala je prijevoz učenika osnovnih škola u školskoj godini 2014/2015 putem javnog linijskog prijevoza, odnosno na način kako je to činila i svih prethodnih godina, te se ističe kako je sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, brojevi: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 13/12, 86/12, 126/1 i 94/13) propisana samo obveza osnivača da organizira prijevoz učenika, no ne i način organiziranja.

Dozvolu za županijski javni linijski prijevoz putnika, prema navodima Vukovarsko-srijemske županije, na području navedene županije imaju četiri prijevoznika i to Čazmatrans Nova, Čazmatrans Vukovar, Čazmatrans Promet i Polet, dok koncesiju za gradske linije u Vukovaru ima Čazmatrans Vukovar.

Prema navodima iz očitovanja, usluga prijevoza učenika osnovnih škola podijeljena je na tri područja: županijsko, vinkovačko i vukovarsko područje, a koja područja se podudaraju s linijama i voznim redovima javnih prijevoznika. Budući da su navedeni poduzetnici jedini imali dozvolu/koncesiju za obavljanje javnog linijskog prijevoza putnika, uslugu prijevoza učenika osnovnih škola županija Vukovarsko-srijemska izravno je ugovarala s navedenim prijevoznicima.

Nadalje, županija Vukovarsko-srijemska ističe kako je tijekom 2014. godine Ministarstvo gospodarstva, Uprava za sustav javne nabave, temeljem zaprimljene predstavke, obavila nadzor nad provedbom Zakona o javnoj nabavi u vezi nabave usluge prijevoza učenika osnovnih škola te je predmetno ministarstvo, dalo svoje mišljenje, klase: 406-01/14-02/09, urbroj: 526-06-01-01-01/1-14-6 od 14. srpnja 2014. U navedenom mišljenju navodi se kako u provedenom nadzoru nisu nađene nepravilnosti.

Županija Vukovarsko-srijemska ističe kako su, slijedom navedenog mišljenja, organizirali prijevoz učenika osnovnih škola na način kako su to radili i ranije, no kako je taj put, Državna komisija za javnu nabavu poništila sklopljene ugovore o prijevozu učenika osnovnih škola, zbog čega je Vukovarsko-srijemska županija raspisala javni natječaj. U trenutku izdavanja predmetnog očitovanja, županija Vukovarsko-srijemska naglasila je kako je u tijeku otvoreni postupak javne nabave za prijevoz učenika osnovnih škola.

Zaključno, županija Vukovarsko-srijemska ističe kako ne vidi ništa sporno u organiziranju prijevoza učenika osnovnih škola putem javnog linijskog prijevoza s obzirom na to da je sukladno navedenom Zakonu o odgoju propisana samo obveza osnivača da organizira prijevoz učenika bez navođenja načina na koji taj prijevoz mora biti organiziran.

Sukladno članku 8. stavku 1. ZZTN-a zabranjeni svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti, ograničava ili nadzire proizvodnja, tržište, tehnološki razvoj ili ulaganje, dijele tržišta ili izvori nabave, primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju, te uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih strana dodatnih obveza koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.

Člankom 8. stavkom 2. ZZTN-a utvrđeno je kako se sporazumima u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a smatraju osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

Agencija je napravila uvid u ZPCP, te utvrdila kako se sukladno članku 32. stavku 1. ZPCP prijevoz putnika može obavljati kao putnički, ekspresni ili direktni linijski prijevoz na međužupanijskim i županijskim linijama te kao lokalni prijevoz putnika. Definicija javnog linijskog prijevoza putnika utvrđena je u članku 4. stavku 1. točki 16. ZPCP kao prijevoz koji se obavlja na određenim relacijama i po unaprijed utvrđenom voznom redu, cijeni i općim prijevoznim uvjetima.

Sukladno članku 34. stavku 1. ZPCP javni linijski prijevoz putnika na međužupanijskim i županijskim linijama obavlja se na temelju dozvole. U skladu s člankom 36. stavkom 1. ZPCP Ministarstvo izdaje dozvolu za međužupanijski linijski prijevoz putnika, dok u skladu sa stavkom 2. Upravno tijelo županije nadležno za poslove prometa izdaje dozvolu za županijski linijski prijevoz putnika. Nadalje, u članku 35. stavku 1. utvrđena je iznimka u smislu da se nadležno tijelo županije može odlučiti da se županijski linijski prijevoz putnika na području županije obavlja temeljem koncesije.

Agencija je također napravila uvid i u odredbe Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, brojevi: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 13/12,

86/12, 126/1 i 94/13, 152/14; dalje: Zakon o odgoju i obrazovanju) točnije članak 69. navedenog zakona u kojem je utvrđena obveza osnivača osnovnih škola za organiziranje prijevoza učenika osnovnih škola.

Ujedno, Agencija je napravila uvid u odredbe Zakona o prosvjetnoj inspekciji („Narodne novine“ brojevi: 61/11, 16/12) te utvrdila kako, u skladu s odredbama predmetnog zakona, prijevoz učenika podliježe nadzoru prosvjetne inspekcije, a u skladu s člankom 11. stavkom 1. točkom 17. predmetnog zakona.

Agencija je napravila i uvid u predmet klase: 034-08/15-01/134 koji je otvoren pred Agencijom povodom prigovora kojeg je izjavio podnositelj inicijative, a u kojem isti izjavljuje prigovor na postupanje Vukovarsko-srijemske županije u provedbi postupka javne nabave prijevoza učenika osnovnih škola na području Vukovarsko-srijemske županije.

Uvidom u gore navedeni predmet Agencija je utvrdila kako je Vukovarsko-srijemska županija dovršila postupak javne nabave čiji je predmet bio prijevoz učenika osnovnih škola putem javnog linijskog prijevoza, te kako su na natječaju uspješni poduzetnici Čazmatrans Nova, Čazmatrans Vukovar, Čazmatrans Promet i Polet. S obzirom da je predmet nabave bio prijevoz učenika osnovnih škola putem javnog linijskog prijevoza te da dozvolu/koncesiju za obavljanje javnog linijskog prijevoza na području Vukovarsko-srijemske županije imaju samo navedena četiri poduzetnika, navedeni poduzetnici su i odabrani kao najpovoljniji ponuditelji.

Iz navedenog predmeta razvidno je također kako je podnositelj prigovora, ovdje podnositelj inicijative, izjavio je žalbu na dokumentaciju za nadmetanje te je zahtijevao poništavanje iste. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave rješenjem klase: UP/II-034-02/15-01/368 od 22. svibnja 2015., odbila je kao neosnovanu žalbu podnositelja.

II. Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog pravnog i činjeničnog stanja u ovom predmetu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na 34. sjednici, održanoj 17. rujna 2015. razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika Kompakt, u smislu članka 38. stavka 5. ZZTN-a odbaci jer nema uvjeta za pokretanje postupka sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Čazmatrans-Nova, Čazmatrans Vukovar, Čazmatrans Promet i Polet, u smislu članka 38. stavka 1. i članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume.

Odluku o odbacivanju inicijative Vijeće temelji na slijedećim razlozima:

Imajući u vidu navedene odredbe ZZTN-a koje uređuju pojam zabranjenog sporazuma te pravno i činjenično utvrđenje stanja u konkretnom slučaju, Vijeće ističe kako iz predmetne inicijative ne proizlazi kako postupanje opisano u istoj predstavlja bilo kakav oblik zabranjenog sporazuma u onom smislu u kojem to zahtijevaju propisi o tržišnom natjecanju.

Naime, Vijeće ističe, da iako iz dokumentacije dostavljene Agenciji proizlazi kako su poduzetnici Čazmatrans Nova, Čazmatrans Vukovar, Čazmatrans Promet i Polet temeljem ugovora sa Vukovarsko-srijemskom županijom vršili uslugu prijevoza učenika osnovnih škola na području navedene županije još od 2010. godine, navedeno samo po sebi ne ukazuje na prethodni dogovor poduzetnika koji taj prijevoz obavljaju, a koji bi bio zabranjen u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Isto tako, činjenica da su navedeni poduzetnici odabrani kao najpovoljniji ponuditelji na javnom natječaju čiji predmet nabave je bio obavljanje usluge prijevoza učenika osnovnih škola za godinu 2014/2015. godinu, također ne ukazuje na postojanje zabranjenog sporazuma u smislu propisa o tržišnom natjecanju.

Nadalje, Vijeće ističe kako se, prema navodima Vukovarsko-srijemske županije, prijevoz učenika osnovnih škola obavlja putem javnog linijskog prijevoza, te kako su predmetni poduzetnici s kojima se ranije izravno sklapao ugovor o prijevozu učenika, a sada nakon provedenog postupka javne nabave, ujedno i jedini poduzetnici na tom području koji imaju dozvolu/koncesiju za obavljanje javnog linijskog prijevoza na području Vukovarsko-srijemske županije.

Shodno navedenom, Vijeće ističe kako imajući u vidu navedene činjenice odnosno da se prijevoz učenika osnovnih škola na području te županije organizira putem javnog linijskog prijevoza i da su predmetni poduzetnici jedini poduzetnici na tom području koji imaju dozvole/koncesiju za obavljanje javnog linijskog prijevoza, postaje upitno koja bi bila svrha postizanja dogovora koji bi predstavljao sporazum u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Nadalje, vezano uz navode da se učenici osnovnih škola, na području Vukovarsko-srijemske županije prevoze javnim linijskim prijevozom, a ne posebnim linijskim prijevozom kako bi u skladu s važećim propisima trebali, Vijeće ističe kako nije u nadležnosti Agencije tumačiti koja vrsta prijevoza je propisana za koju skupinu putnika, te utvrđivati jesu li prilikom organizacije prijevoza učenika ispunjeni uvjeti u skladu s propisima koji ih utvrđuju stoga upućuje podnositelja inicijative da se zbog navedenog obrati Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa kao tijelu ovlaštenom za provedbu nadzora pri utvrđivanju stvarnog stanja u organiziranju prijevoza učenika osnovnih škola.

Slijedom navedenog i u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, nema uvjeta za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti.

Agencija je stoga, temeljem odluke Vijeća, a primjenom članka 38. stavka 5. ZZTN-a, odlučila kao u izreci rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.

Dostaviti:

1. Obrt za prijevoz putnika i putnička Agencija Kompakt (g. Dejan Blagojević, vlasnik obrta) Zrmanjska 38, 32000 Vukovar;
2. Pismohrana, ovdje.